

Abstrakt

Afhandlingen undersøger forholdet mellem aftaleret og det liberaliserede elforsyningsmarked i Danmark og England ved at studere indflydelsen af systemiske overvejelser om offentlig interesse på private aftaleforhold. Grundet de fysiske begrænsninger og infrastrukturkrav er elforsyningssystemerne dårligt egnede til at fremme konkurrence. Med den politiske strømning mod et liberaliseret marked blev det nødvendigt at fastsætte ufravigelige grundbetingelser, for fortsat at besidde den regulerende kontrol af markedets adfærd, for at iagttage det offentlige behov. Ved denne strømning bestræbte man sig videre på at adskille engros- og detailstrømmarkederne, men der består fortsat en forbindelse til det fysiske detailmarked. Forsyningsaftaler bliver i denne sammenhæng udtrykkeligt anvendt som et styringsværktøj inden for den (fysiske) organisering af markedet. På trods af de lovgivningsmæssige valg, der træffes i forbindelse med udformningen af detailforsyningsordninger, synes der at være en uadskillelig forbindelse mellem forsyningsaftalerne og reguleringen på det liberaliserede forsyningsmarked. De konkrete transaktioner mellem leverandører og slutbrugere forbliver imidlertid aftaleretlige i deres kerne, uanset den omfattende sektorregulering. Forsyningen bliver dermed reguleret af betingelserne fra de gældende aftalevilkår, som hovedsageligt er reguleret af aftaleretten. Den lovgivningsmæssige regulering har imidlertid fortsat klare potentielle konsekvenser privatretligt. Aftaleretten bliver derved udsat for forsyningsmarkedets dobbelte rationalitet: den lovgivningsmæssige kontrol af adfærd (regulering) og det samtidige behov for fri konkurrence (facilitering). Ved brug af en juridisk doktrinær metode undersøger afhandlingen det uigennemskuelige forhold mellem kontrakter, aftaleret og sektorregulering i denne dynamiske kontekst. Resultatet er et oversættelsesværktøj, til anvendelse ved den operative proces, der systematiserer den måde, hvorpå offentlige normer bliver taget i betragtning inden for aftaleretten. Ved en pragmatisk pluralistisk tilgang til aftaleretten ser afhandlingen på et bredt spektrum af aftalevilkår i undersøgelsen af samspillet mellem sektorregulering og aftaleret. Undersøgelsen sker under hensyntagen til de divergerende pragmatiske orienteringer i de respektive jurisdiktioner. De regulerede og kommercielle vilkår udgør de to poler på aftalevilkårenes spektrum, der afspejler den grundlæggende dualitet i forsyningsforholdet på et liberaliseret marked: systemisk integritet og kommerciel frihed. De hybride vilkår mellem polerne afspejler de regulerede vilkårs kaskadevirkninger. Når der ikke er en vellykket oversættelse, udfordrer de regulerede og hybride vilkår grundlæggende den klassiske sondring mellem præceptiv og deklaratorisk ret. Konsekvenserne af denne udfordring overvejes ved at udforske interaktionen mellem aftale og regulering. Udforskningen sker på tværs af kontraktens levetid, særligt med fokus på samtykkets rolle ved kontraktens dannelse, den skønsmæssige præstation af kontrakten og begrænsningen af ansvarsstrukturer. På hvert trin overvejes udsigterne for en vellykket oversættelse sammen med aftalerettens evne til legitimt at fremme denne oversættelse. Hvor oversættelsen ikke lykkes eller ikke kan fremmes legitimt inden for aftaleretten, hævdes det, at sådanne »instrumentaliserede« forsyningskontrakter udfordrer eksisterende doktrinære strukturer. Overordnet er denne undersøgelse foretaget for at fremme retssikkerhed og retsstaten, der netop understøtter effektive markeder og dermed offentlige politiske mål, som igen er grundlæggende for legitimiteten af liberaliseringsprocessen.